

Verantwoordelijkheid en Vertrouwen!

Coalitieakkoord 2014 – 2018

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Bestuur en dienstverlening	5
1.1. De regionale samenwerking en democratische legitimiteit	5
1.2. Bestuurlijke vernieuwing	5
1.3. Burgerparticipatie en burgerinitiatieven	5
1.4. Stimuleren van overheidsparticipatie	6
1.5. Het imago van de bestuurscultuur in Halderberge	6
1.6. Klantcontactcentrum (KCC) en informatieveiligheid	7
1.7. De ambtelijke organisatie	7
2. Openbare orde en veiligheid	8
2.1. De leefbaarheid in de kernen	8
2.2. Buurtpreventie	8
2.3. Buitengewone opsporings ambtenaren (Boa's)	8
2.4. Veiligheidsbeleid	8
2.5. Crisisbeheersing	8
3. Openbare ruimte	10
3.1. Openbare ruimte	10
3.2. Duurzame mobiliteit	10
3.3. Verkeer en vervoer	10
3.4. Zuidelijke omleiding en de doorgaande route Oudenbosch	10
3.5. Basisnet Spoor	11
3.6. Milieuvriendelijke gemeente	11
4. Ruimte en economie	12
4.1. Gewijzigde (provinciale) Verordening ruimte	12
4.2. Ontwikkelingen in de kernen	12
4.3. Grondexploitaties	12
4.4. Woningbouw	12
4.5. Huisvestingswet	13
4.6. Tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten	13
4.7. Economie	13
4.8. Toerisme	14
5. Maatschappelijke ondersteuning en welzijn	15
5.1. De drie decentralisaties in het sociaal domein	15
5.1.1. Decentralisatie AWBZ	15
5.1.2. Decentralisatie Jeugdzorg	16
5.1.3. Participatiewet	16
5.2. Armoedebeleid en schuldhulpverlening	16
5.3. Samenwerking	16
5.4. Cultuur	16
5.5. Sportbeleid	17
5.6. Subsidiebeleid	17
6. Onderwijs en jeugd	18
6.1. Aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt	18
6.2. Passend onderwijs en Leerlingenvervoer	18
6.3. Onderwijshuisvesting	18

7.	Financiën	19
7.1.	De begroting en de jaarrekening	19
7.2.	Financiële Verordening artikel 212 Gemeentewet	19
7.3.	Financieel solide	19
	Nawoord	20

VOORWOORD

Voor u ligt het Coalitieakkoord 2014-2018. Een akkoord dat daadkracht, creativiteit en duidelijkheid uitstraalt. Het geeft richting aan de verwachtingen met betrekking tot een nieuwe resultaatgerichte periode van de gemeente Halderberge. Het uitgangspunt is het afmaken en verbeteren van de ingezette koers van de vorige raadsperiode. Ook willen we bouwen aan meer vertrouwen in en betrokkenheid van de bewoners van Halderberge met het besturen van deze mooie gemeente.

Het opkomstpercentage bij de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart 2014 bedroeg 44,7%. Dat is een daling met 6% ten opzichte van 2010 (50,7%). Het opkomstpercentage ligt in Halderberge 9,1 % onder het landelijk gemiddelde (53,8%) en is het laagste in de regio West-Brabant. Wij vinden dat opkomstpercentage laag. Met dit Coalitieakkoord willen wij het vertrouwen van de kiezer herstellen.

Op basis van de uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen hebben Lokaal Halderberge en CDA het voortouw genomen bij de vorming van een nieuw college. De heer Dick Jan Albers is gevraagd als informateur op te treden. Alle partijen hebben daarmee ingestemd.

Op donderdag 3 april heeft de informateur in een openbare bijeenkomst zijn advies uitgebracht. Aan de hand van dat advies hebben CDA en Lokaal Halderberge vervolggesprekken met alle partijen gevoerd. Op basis van deze gesprekken is vanuit een programmatisch gezichtspunt en verwachte stabiliteit besloten een coalitie te vormen van Lokaal Halderberge, CDA, WOS en Progressief Halderberge. Hiermee willen we de roerige bestuurlijke jaren achter ons laten.

Een goede basis voor de komende jaren is een zo breed als mogelijk Coalitieakkoord op hoofdlijnen. De gemeente gaat op het gebied van samenwerking en gezien de (financiële) gevolgen van de drie decentralisaties in het sociale domein een onzekere toekomst tegemoet. Dit Coalitieakkoord biedt een solide basis als voorbereiding op de komende vier jaar.

Wij dragen het college op het Coalitieakkoord te verfijnen en uit te werken in een SMART collegeprogramma wat gelijktijdig met de Kadernota ter kennisname van de raad wordt gebracht.

1. BESTUUR EN DIENSTVERLENING

1.1. De regionale samenwerking en democratische legitimiteit

Uitgaande van de eigen kracht en identiteit ligt de toekomst van Halderberge in een intensievere samenwerking met de directe buurgemeenten en niet in een gemeentelijke herindeling. Wij dragen het college op om in nauwe samenspraak met de raad en onze inwoners, uiterlijk medio 2015 met een breed gedragen en concrete uitwerking op de toekomst van Halderberge te komen. De gemeentelijke uitdagingen op strategisch, tactisch en operationeel niveau zijn hierbij het vertrekpunt. Er moet een economische, sociale of financiële meerwaarde verbonden zijn aan samenwerking. De raad moet invloed blijven houden op die samenwerking.

Wij zetten in op het vergaand structureren van de gemeentelijke samenwerkingsverbanden die Halderberge heeft. Op dit moment zijn deze divers van aard en onoverzichtelijk. Binnen de samenwerking in West Brabant moet sub regionale samenwerking (tussen enkele gemeenten) mogelijk zijn. Wij dragen het college op deze sub regionale samenwerking verder vorm te geven en daarbij de informatievoorziening, de democratische legitimiteit en de invloed van de gemeenteraad te borgen.

Het college neemt het voortouw om, samen met de raad, een visie te ontwikkelen, rekening houdend met de lokale inkleuring. De regie op de diverse samenwerkingsverbanden wordt verder verbeterd en geprofessionaliseerd.

1.2. Bestuurlijke vernieuwing

De bestuurlijke vernieuwing in Halderberge is toe aan een volgende fase. Wij hebben dat hieronder uitgewerkt in de paragrafen 1.2 t/m 1.4. De wijze van vergaderen van de raad en de commissies wordt nieuw leven ingeblazen. Dit ook met de intentie om 'de politiek' voor onze inwoners toegankelijker te maken. Het seniorenconvent komt nog dit jaar, aan de hand van goede praktijkvoorbeelden die zijn toegesneden op de omvang van onze gemeente, met voorstellen. College en raad gaan gezamenlijk en in goed overleg verder vormgeven aan de bestuurlijke vernieuwing, waarbij veel aandacht is voor de betrokkenheid van de burgers.

1.3. Burgerparticipatie en burgerinitiatieven

Wij dragen het college op burgerparticipatie verder te professionaliseren en te stimuleren. De Nota burgerparticipatie vormt een integraal onderdeel van de beleidsvorming. Daarbij is de 'participatieladder' is richtinggevend.

Bij nieuwe initiatieven worden de begrippen 'rolneming' en 'verwachting' gepreciseerd. Er komt binnen de ambtelijke organisatie één aanspreekpunt voor mensen die, binnen welk beleidsveld dan ook, initiatieven ontplooiën. Hierbij wordt ook gezocht naar vernieuwende methoden, met gebruikmaking van 'social media'. Zo kan continue de beleving van onze inwoners over verschillende belangrijke ontwikkelingen en onderwerpen worden gepeild.

1.4. Stimuleren van overheidsparticipatie

Inwoners nemen steeds vaker de verantwoordelijkheid voor elkaar en voor hun (leef-) omgeving. De gemeente stimuleert dit en ondersteunt hen daarbij. (zie ook 3.1). Hierdoor ontstaat een nieuwe vorm van samenwerking tussen inwoners en de gemeente. De gemeente maakt hierdoor optimaal gebruik van de 'burgerkracht'. Wij dragen het college op daar concrete voorstellen voor te doen.

1.5. Het imago van de bestuurscultuur in Halderberge

Halderberge heeft een bestuurlijk roerige periode achter de rug. Dit heeft zijn weerslag gehad op het vertrouwen van de kiezer in 'zijn' openbaar bestuur.

Op het gebied van 'integriteit' zijn forse stappen gezet. Dit vormt de basis om het vertrouwen van de Halderbergse gemeenschap te herwinnen. Integriteit vormt voor raad en college een continu onderwerp van aandacht.

Raad en college treden niet alleen op uitnodiging van anderen naar buiten, maar vaker op eigen initiatief. Het college dient dit te faciliteren. In het jaarlijks vergaderschema worden werkbezoeken opgenomen en we vergaderen vaker op locatie. De kernwaarden respect, vertrouwen, betrouwbaarheid en eerlijkheid zijn leidend.

Informatievoorziening naar de inwoners gebeurt open en transparant. Bijeenkomsten en vergaderingen van de raad en de raadscommissies vinden slechts bij uitzondering plaats achter gesloten deuren. De mogelijkheid wordt onderzocht om de lokale omroepen te betrekken als partner bij communicatie en burgerparticipatie.

1.6. Klantcontactcentrum (KCC) en informatieveiligheid

Dienstverlening richting inwoners, ondernemers en bezoekers is de kerntaak van de gemeente Halderberge. Met de inrichting van een KCC wordt alle beschikbare informatie die voor een correcte en vlotte dienstverlening van belang is gestroomlijnd. Het college zorgt er voor dat het KCC in 2015 operationeel is.

Steeds meer producten van de gemeente worden digitaal aangeboden. Dit staat los van de openstelling van het gemeentehuis, maar het biedt wel mogelijkheden hier flexibeler mee om te gaan. Verdere digitalisering vergt verhoogde aandacht ten aanzien van de informatieveiligheid. Wij dragen het college op hier protocollen voor te ontwikkelen en deze doorlopend te toetsen.

1.7. De ambtelijke organisatie

Voor de ambtelijke organisatie betekenen de (maatschappelijke) ontwikkelingen die plaatsvinden dat 'verkokering' moet worden tegengegaan. Onnodige bureaucratie en onnodige regelgeving worden aangepakt. Integraliteit, effectiviteit en flexibiliteit zijn de maatstaf voor onze medewerkers. Regels, processen en systemen zijn ondersteunend, maar niet leidend.

Vanuit een pro-actieve houding en een gedeelde verantwoordelijkheid moet de ambtelijke organisatie in gesprek gaan met de burgers en mogelijkheden krijgen deze te faciliteren. De ingeslagen weg is een juiste en wij vertrouwen er op dat het college dit verder uitwerkt.

2. OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

2.1. De leefbaarheid in de kernen

Het is onze ambitie gezonde en leefbare kernen en wijken te behouden en, waar nodig, te creëren. Dit in samenwerking met de lokale gemeenschap en andere partners zoals wooncorporaties, maatschappelijke instellingen en verenigingen.

Wij dragen het college op in meerdere kernen en wijken 'leefbaarheidsscans' uit te voeren en te onderzoeken in hoeverre door het sluiten van 'convenanten' goede voornemens van betrokken partijen kunnen worden vastgelegd.

2.2. Buurtpreventie

Buurtpreventie heeft zich de afgelopen jaren bewezen. Het draagt bij aan een verhoogd veiligheidsgevoel van de burgers. Ook zorgt het voor een stevig netwerk van buurtbewoners, wat bijdraagt aan de sociale cohesie. Wij dragen het college op buurtpreventie in meer wijken toe te passen. Het college evalueert lopende initiatieven.

Inwoners die willen participeren in de buurtpreventie kunnen rekenen op ondersteuning in de vorm van faciliteiten en scholing. Op de gemeentelijke website wordt ruim aandacht besteed aan initiatieven op dit gebied. Het college brengt de verschillende buurtpreventieteams met elkaar in verbinding.

2.3. Buitengewone opsporings ambtenaren (Boa's)

De Boa's leveren een preventieve en repressieve bijdrage aan (het gevoel van) de veiligheid en leefbaarheid in de Halderbergse samenleving. Zij bewegen zich voornamelijk in de openbare ruimte. Het college neemt nog dit jaar het initiatief om in overleg met andere regio-gemeenten de mogelijkheden van taakuitbreiding te verduidelijken.

2.4. Veiligheidsbeleid

Het veiligheidsbeleid heeft zich ontwikkeld van het voorbereid zijn op incidenten tot een brede integrale aanpak. Veiligheid is meer een college-brede aangelegenheid geworden dan een beleidsveld dat louter de burgemeester aangaat. Hierbij valt te denken aan de samenwerking tussen politie en Boa's, de rol van burgers bijvoorbeeld bij buurtpreventie en de verbinding met het sociale terrein. Nog meer dan voorheen brengt het college het veiligheidsbeleid tot uitdrukking in een integraal beleidsplan met meetbare doelstellingen. De raad vervult hierin een kaderstellende en controlerende rol.

2.5. Crisisbeheersing

Binnen het veiligheidsbeleid in algemene zin moet het college crisisbeheersing verder professionaliseren. Dit ook tegen de achtergrond van de ontwikkelingen rondom het Basisnet Spoor. Bij deze verdere professionalisering wordt gekozen voor samenwerking met de partners in het district De Markiezaten: Halderberge, Bergen op Zoom, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenberg, Tholen en Woensdrecht. Daarbij blijven we ook oog houden voor de vrijwilligers in het veld.

Met het oog op de nabijheid van het spoor in enkele kernen dragen wij het college op om voor 1 januari 2016 een grootschalige rampenoefening met burgers te houden.

3. OPENBARE RUIMTE

3.1. Openbare ruimte

Wij dragen het college op het beheer en onderhoud van de openbare ruimte door middel van gebiedsgericht (samen-) werken verder te professionaliseren. Het uitgangspunt daarbij is: 'zelf doen wat moet, uitbesteden wat kan'. Het onderhoud moet sober en doelmatig zijn met veiligheid als uitgangspunt.

Wij hechten grote waarde aan betrokkenheid, inbreng en bijdrage van onze inwoners bij het beheer van de openbare ruimte. Wij dragen het college op dit op wijkniveau in te richten. Het (landelijk) initiatief 'Buurt aan zet' dient hiervoor als voorbeeld.

3.2. Duurzame mobiliteit

Wij leveren een bijdrage om de uitstoot van broeikasgassen door de verkeer- en vervoersector fors te verminderen. In overleg met (maatschappelijke) partners zal het college concrete acties ondernemen, zoals meer stallingsmogelijkheden voor fietsen, meer oplaadpunten voor elektrische auto's en energiezuinige openbare verlichting.

Daarnaast dragen wij het college op duurzame mobiliteit integraal onderdeel uit te laten maken van ruimtelijke ontwikkelingen door goede verkeersafwikkeling te realiseren en de infrastructuur voor het fietsgebruik en het openbaar vervoer te stimuleren. Bij noodzakelijke vervangingen van het wagenpark dienen milieueisen mede leidend te zijn.

3.3. Verkeer en vervoer

De gemeente is verantwoordelijk voor de inrichting van de gemeentelijke infrastructuur. Kernbegrippen daarbij zijn voor ons: veiligheid, bereikbaarheid en milieuvriendelijk. Wij dragen het college op te zorgen voor veilige (verlichte) fietsroutes, vooral in de buurt van scholen.

Wij dragen het college op in samenwerking met de Werkgroep Verkeer (Veilig Verkeer Nederland, politie en gemeente) en het Gehandicaptenplatform mogelijke verbeterpunten in kaart te brengen waar het gaat om de veiligheid in het verkeer.

Wij dragen het college op de trottoirs te onderhouden en er op toe te zien dat deze vrij zijn van losliggende tegels en obstakels. Als norm geldt dat rolstoelgebruikers ongehinderd gebruik moeten kunnen maken van het trottoir.

3.4. Zuidelijke omleiding en de doorgaande route Oudenbosch

Aan het eind van de bestuursperiode 2014 – 2018 is de zuidelijke omleiding Oudenbosch (ZOO) in gebruik. Wij zijn van mening dat het landbouwverkeer toegelaten moet worden op de ZOO. Daarom dragen wij het college op een jaar na ingebruikname van de ZOO met de provincie te evalueren over het besluit het landbouwverkeer niet toe te laten. Tegelijkertijd dragen wij het college op te zoeken naar alternatieve routes die een goede doorstroming van het landbouwverkeer mogelijk maken.

De doorgaande route in Oudenbosch wordt zo spoedig mogelijk na realisering van de ZOO zodanig ingericht dat het verkeer zoveel als mogelijk gebruik maakt van de omleiding. Dit geldt ook voor de nog te nemen verkeersmaatregelen in Bosschenhoofd. De herinrichting van de doorgaande route door Oudenbosch vindt plaats in samenspraak met belanghebbenden en wordt afgestemd op de herontwikkeling van het religieus en cultureel erfgoed.

3.5. Basisnet Spoor

Over de spoorlijnen door Oudenbosch en Bosschenhoofd rijden, naast passagierstreinen, ook goederentreinen met gevaarlijke stoffen. De komende jaren neemt het aantal treinen met gevaarlijke stoffen flink toe. Dit is landelijk geregeld in de wet Basisnet Spoor; het rijk laat deze wet waarschijnlijk ingaan op 1 juli 2014.

In samenwerking met de buurgemeenten, inwoners en belangengroepen blijft het gemeentebestuur zich verzetten tegen de gevolgen van de invoering van Basisnet Spoor. Veiligheid staat daarbij voorop. Het college benut de Rijksgelden die beschikbaar komen aan de veiligheid op en rondom het spoor.

Een frequenter gebruik van het spoor beperkt de doorstroming van het wegverkeer, met name in de kommen Bosschenhoofd en Oudenbosch. Richting inwoners bevordert het college een optimale, toegankelijke en actieve informatievoorziening.

Wij dragen het college op zich te blijven inzetten op alternatieven, zoals de zogenoemde VEZA - boog, (Verbinding Zeeland Antwerpen) en een spoorverbinding tussen Rotterdam en België (de 'Robel-lijn') en vervoer van gevaarlijke stoffen over water.

3.6. Milieuvriendelijke gemeente

Wij streven naar een schone, groene en duurzame gemeente. Alle burgers, bedrijven en instellingen zijn hierbij nodig. De gemeente vervult een voortrekkersrol door:

1. ruimte te bieden aan goede initiatieven;
2. gewenst gedrag stimuleren;
3. duurzaamheid te bevorderen.

4. RUIMTE EN ECONOMIE

4.1. Gewijzigde (provinciale) Verordening ruimte

In maart 2014 heeft Provinciale Staten de gewijzigde Verordening Ruimte vastgesteld. Deze Verordening stelt eisen aan door de gemeente op te stellen bestemmingsplannen en andere planologische maatregelen. De gevolgen van deze gewijzigde Verordening voor de agrarische sector, veehouderijen, het (bestemmingsplan) buitengebied en de ecologische hoofdstructuur zijn in 2015 door het college in kaart gebracht. Wij dragen het college op zich daarbij te richten op de mogelijkheden (maatwerk) die de Verordening biedt.

4.2. Ontwikkelingen in de kernen

De oorspronkelijke centrumplannen zijn in de afgelopen jaren noodgedwongen heroverwogen en aangepast. Op onderdelen waarover in de raad besluitvorming heeft plaatsgevonden gaat het college zo snel mogelijk tot uitvoering over; het college maakt af waar zij mee is begonnen. De overige ontwikkelingen uit de centrumplannen worden afzonderlijk uitgewerkt binnen de financiële kaders. Hierbij is het college creatief en flexibel.

Bij grote projecten zijn de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport 'Sturing grote projecten' richtinggevend voor het college.

4.3. Grondexploitaties

Door het financieel zware weer van de afgelopen jaren hebben projectontwikkelaars en woningcorporaties het moeilijk. Net als vele andere gemeenten heeft Halderberge behoorlijke bedragen moeten afboeken op onvoorzien verliesgevend geworden grondexploitaties. Bij nieuwe ontwikkelingen dragen wij het college op eerst de eigen grondposities te benutten. Het college doet geen (risicovolle) strategische grondaankopen. Als in de kernen de leefbaarheid in het geding is verwachten wij van het college een actieve houding. Differentiatie in de grondprijzen voor wat betreft woningbouw moet mogelijk zijn. Creativiteit is wat ons betreft het sleutelwoord.

4.4. Woningbouw

De gemeente neemt zelf meer de regie en is daarbij niet afhankelijk van marktpartijen. Wij dragen het college op te zoeken naar andere, creatieve manieren van bouwen. Te denken valt daarbij aan (collectief) particulier opdrachtgeverschap en een verruiming van de mogelijkheden voor zelfbouw.

Het college bevordert het bouwen voor doelgroepen zoals starters, ouderen en hulp-behoevenden en zorgt voor een verschuiving van kwantiteit naar kwaliteit. Daarbij speelt ook energiebesparing een rol. Voor het einde van dit jaar heeft het college onderzocht welke mogelijkheden het 'VNG Ondersteuningsprogramma Energie' hier toe biedt.

De gemeente werkt aan duurzaamheid als het gaat om energieverbruik en materiaalgebruik, vooral bij de aanleg en het beheer van infrastructuur en vastgoed. Dit geldt ook voor het bestaande gemeentelijke vastgoed. Het college onderzoekt of dit financieel haalbaar en zinvol is.

Wij dragen het college op de Woonvisie te actualiseren. De herziene Woonvisie dient als basis voor het overleg met woningcorporaties en projectontwikkelaars.

Wij hechten grote waarde aan de constructieve samenwerking met woningcorporatie Bernardus Wonen, op basis van prestatieafspraken.

4.5. Huisvestingswet

Naar verwachting zal op 1 januari 2015 de nieuwe Huisvestingswet in werking treden. Deze wet biedt de gemeenteraad de mogelijkheid om een Verordening vast te stellen die de woonruimteverdeling regelt. Wij dragen het college op in het eerste kwartaal van 2015 aan de raad een Verordening voor te leggen waarbij de beleidsvrijheid die de gemeente is gegeven ten volle wordt benut.

4.6. Tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten

In Halderberge en omgeving dragen arbeidsmigranten substantieel bij aan de lokale economie. Om malafide praktijken en uitbuiting te voorkomen dienen zij te beschikken over goede huisvesting. Dit is een regionale opgave waaraan Halderberge ook zijn bijdrage levert. Het college stelt ten aanzien van arbeidsmigranten een integraal beleidskader op. Hierin in ieder geval aandacht voor: registratie, huisvesting en handhaving.

4.7. Economie

Op het gebied van de werkgelegenheid en de toeleiding naar (betaald) werk speelt de ontwikkeling van het 'Werkplein' een belangrijke rol. Hier is een wezenlijke link met participatiebeleid. Zie hoofdstuk 5.1.3. Wij geven het college de opdracht in deze ontwikkeling een blijvend actieve rol te vervullen.

Het ondernemersklimaat in Halderberge wordt verder geoptimaliseerd in overleg met ondernemerskringen en winkeliersverenigingen. Het is een uitdaging nieuwe bedrijven aan te trekken en bestaande bedrijven goed te faciliteren met bijzondere aandacht voor startende ondernemers. Een (regionaal) loket voor zelfstandigen zonder personeel (zzp) en een ondernemersloket en minder regeldruk zijn voor ons een voorwaarde. Wij dragen het college op dit in 2015 te realiseren.

Er liggen in de regio West-Brabant kansen op het gebied van maintenance, bio-based en logistiek. Daarbij worden de belangen van de agrarische ondernemers niet uit het oog verloren.

Het college ontwikkelt vóór 2016 een economische visie tot 2020. Deze houdt ook rekening met de regionale ontwikkelingen.

In deze raadsperiode eindigt het samenwerkingsverband tussen de drie partijen die participeren in Borchwerf II. Wij dragen het college op een visie te ontwikkelen op de afronding en het beheer na beëindiging van de samenwerking.

4.8. Toerisme en recreatie.

Wij dragen het college op het toeristisch recreatief klimaat van Halderberge te versterken. Hierbij maakt het college gebruik van de kennis die bij de Toeristische Informatie Groep (TIG) aanwezig is. Het college stelt, in samenwerking met de belanghebbenden, een strategisch toeristisch marketingplan op. De tarieven en de besteding van de toeristenbelasting maken daar onderdeel van uit. In dit marketingplan wordt aansluiting gezocht bij de toeristische profilering van gemeenten in de regio.

Waar mogelijk faciliteren wij toeristische trekkers, waaronder ook evenementen. De deelname aan "Waterpoort" wordt voortgezet.

5. MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING EN WELZIJN

5.1. De drie decentralisaties in het sociaal domein

Drie grote taken die voorheen via verschillende ministeries en overheidslagen georganiseerd waren, komen binnenkort in één hand: de gemeente. Het gaat om het volgende: Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ), Jeugdzorg en de Participatiewet.

Deze decentralisaties gaan gepaard met een forse bezuiniging. De budgetten die gemeenten krijgen voor de nieuwe verantwoordelijkheden worden gekort met 25%. Bovendien wordt het bestaande budget voor de hulp bij het huishouden gekort met 40%. Het college voert de 'rijkstaken met rijksmiddelen' uit. In de toekomst wordt vanuit een integrale benadering gekomen tot ontschotting. De drie decentralisaties bieden de gemeente kansen. Wij dragen het college op voor het einde van dit jaar een integraal beleidsplan Sociaal Domein aan de raad voor te leggen. Het college stelt daarna in samenwerking met raad en belangenorganisaties een plan van aanpak op voor de transformatie.

De voorbereidingen van de decentralisaties zijn al lange tijd in gang. Richtinggevende kaders zijn reeds vastgesteld:

- waar mogelijk regie bij het gezin zelf;
- één gezin één plan;
- eigen kracht eerst.

De voorbereidingen worden opgepakt in samenwerking met andere gemeenten uit de regio. De omvang van de taken en tijdsdruk maken deze samenwerking noodzakelijk, ook naar de toekomst toe. Hoewel de termijn van invoering te kort is, bieden de drie decentralisaties de gemeente kansen.

Daarnaast dragen wij het college op tijdens deze raadsperiode periodiek terugkoppeling te geven over de stand van zaken van de decentralisaties, zowel in de inrichtingsfase als de verrichtingsfase. Monitoring is belangrijk om tijdig bij te kunnen sturen.

Wij geven het college opdracht in te zetten op een integrale benadering van het sociale domein. In uitvoering en beleid moet dit in samenhang met elkaar opgepakt worden. De financiële ontschotting op termijn is daarbij een aandachtspunt.

5.1.1. Decentralisatie AWBZ

Op 1 januari 2015 is de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) een feit. De verantwoordelijkheid van de gemeente voor de ondersteuning van mensen met een beperking wordt uitgebreid. Deze verantwoordelijkheid ligt nu nog bij de AWBZ. In de uitvoering krijgt de gemeente veel beleidsvrijheid. Wij sluiten ons aan bij het uitgangspunt van de Wmo dat mensen zo lang als mogelijk zelfstandig in hun eigen leefomgeving moeten kunnen blijven functioneren. In eerste instantie zal worden gekeken naar wat hij of zij zelf kan en wat het eigen netwerk kan doen. Mantelzorg is hierbij een sleutelbegrip. Voor zaken die mensen zelf niet kunnen regelen of betalen regelt de gemeente zorg en ondersteuning in de vorm van een 'maatwerkvoorziening'.

5.1.2. Decentralisatie Jeugdzorg

Vanaf 1 januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor alle jeugdhulp en de uitvoering van kindbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. Regionale samenwerking is hierin onontbeerlijk. Daarnaast is een breed scala van afspraken noodzakelijk: met cliënten, onderwijs, (gespecialiseerde) professionals, huisartsen en zorgpartners. De besluitvorming over de transitie jeugdzorg (verordening, beleidsregels en meerjarig beleidskader) vindt voor het einde van dit jaar plaats.

5.1.3. Participatiewet

Deze wordt naar verwachting ingevoerd per 1 januari 2015. Met de wet worden de Wet werk en bijstand (Wwb), de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) samengevoegd. De gemeente wordt verantwoordelijk voor de re-integratie en inkomensondersteuning van een grotere groep mensen. Wij dragen het college op maatwerk te gaan leveren dat aansluit bij de kansen en mogelijkheden van zowel de werkzoekenden als de lokale en regionale arbeidsmarkt. Daarbij wordt gezocht naar verbindingen tussen het fysieke- en het sociale domein. Het college geeft zelf ook een voorbeeldfunctie door mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen. Bij aanbestedingen van werk zal, waar mogelijk, het principe van 'social return of investment' worden toegepast. De verordeningen maatschappelijke- en cliëntenparticipatie zijn voor 2015 vastgesteld. Zie ook paragraaf 4.7

5.2. Armoedebeleid en schuldhulpverlening

Ten behoeve van de versterking van het armoedebeleid en de schuldhulpverlening stelt het Rijk extra geld beschikbaar. Dit geld wordt ingezet waarvoor het is bedoeld.

De intensivering van het armoedebeleid en de schuldhulpverlening naast de bezuinigingen die met de drie decentralisaties gepaard gaan zal de gemeente nopen tot het maken van scherpe keuzes. Wij dragen het college op daar voor 1 januari 2015 concrete voorstellen voor te doen.

5.3. Samenwerking

Bij de uitwerking van de drie decentralisaties is het voor ons uitgangspunt dat iedereen in de samenleving op zijn eigen manier zoveel mogelijk kan meedoen. In Halderberge staan de eigen kracht en de verantwoordelijkheid van onze inwoners en hun sociale netwerk voorop. Om dit te bereiken werkt het college samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen.

5.4. Cultuur

Culturele activiteiten zijn van waarde en zijn breed inzetbaar. Zij kunnen bijdragen aan lokale educatieve, economische, fysieke en sociale vraagstukken. Wij dragen het college op deze brede inzetbaarheid te benutten. De gemeente stelt zich tot taak het culturele aanbod te ondersteunen en nieuwe culturele activiteiten te bevorderen. Extra aandacht ligt daarbij op de jeugd. De bibliotheekvoorzieningen blijven behouden.

Het cultureel erfgoed is belangrijk voor de identiteit van Halderberge en ook vanuit het oogpunt van toerisme van grote waarde. Het cultureel erfgoed wordt door het college herijkt en versterkt. Hierbij wordt ingezet op samenvoeging van musea onder een dak.

5.5. Sportbeleid

Sport is een belangrijke schakel in de ketenaanpak voor vitale wijken en kernen. De komende periode worden de gemeentelijke buitensportaccommodaties verder op niveau gebracht. Hierna vindt een nulmeting plaats. In overleg met de verenigingen vindt verdere harmonisatie plaats. Het principe van 'gelegenheid geven tot sport' zal worden onderzocht, waarbij fiscale voordelen ten goede zullen komen van de sport.

De gemeentelijke bijdragen in de exploitatie van de zwembaden in Oud Gastel en Oudenbosch staan niet ter discussie.

Veel sportaccommodaties verbruiken relatief veel energie. Verduurzaming van sportaccommodaties biedt kansen. Wij dragen het college op in samenwerking met Energiek Halderberge in 2015 te onderzoeken welke mogelijkheden er op dit gebied zijn.

5.6. Subsidiebeleid

Wij dragen het college op het subsidiebeleid in te inrichten aan de hand van prestatie-overeenkomsten en doelsubsidies en dit vroegtijdig te doen in nauw overleg met de instellingen en verenigingen die het aangaan. Het uitgangspunt is dat het voortbestaan van verenigingen en instellingen daarbij niet in het gedrang komt en dat hier per kern richting aan wordt gegeven: kwaliteit en omvang versus betaalbaarheid.

Wij dragen het college op in overleg met de verenigingen het vigerende subsidiebeleid te herijken, zodanig dat uiterlijk met ingang van het subsidiejaar 2018 het nieuwe beleid geldend is. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat subsidieverlening meer toegespitst wordt op deelname door jeugd, ouderen en mensen met een beperking.

6. ONDERWIJS EN JEUGD

6.1. Aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt

De gemeente wordt nog meer dan voorheen de spil op het terrein van een succesvolle aansluiting van jongeren en onderwijs op de arbeidsmarkt. Het college dient dit met name regionaal op te pakken. Hierbij moet optimaal gebruik worden gemaakt van het Werkplein.

Publiek private samenwerking, gebaseerd op het 3O netwerk: **O**ndernemers, **O**verheid en **O**nderwijs is een kansrijke optie.

De maatschappelijke stage is een verrijking van het onderwijs. Daarom dragen wij het college op vóór medio 2015 in overleg met deze 3O's te onderzoeken hoe deze gehandhaafd kan worden.

6.2. Passend onderwijs en Leerlingenvervoer

Het passend onderwijs gaat per 1 augustus 2014 van start. Passend onderwijs moet er voor zorgen dat leerlingen in de toekomst een zo passend mogelijke plek in het onderwijs krijgen. Scholen hebben hiervoor een zorgplicht. In het ondersteuningsplan heeft het samenwerkingsverband vastgelegd hoe zij het passend onderwijs voor elk kind wil realiseren. Gemeente en het samenwerkingsverband moeten over het ondersteuningsplan overeenstemming bereiken. Het initiatief hiertoe ligt bij het samenwerkingsverband. De gemeente is verantwoordelijk voor de overeenstemming met het onderwijs over het beleidsplan jeugd (voor zover dit de aansluiting met het onderwijs betreft).

De gemeente is verantwoordelijk voor leerlingenvervoer en onderwijshuisvesting. De gemeenteraad stelt binnen de kaders van de landelijke wetgeving een Verordening leerlingenvervoer vast. Voor onderwijshuisvesting: zie hieronder bij 6.3. Wat de gevolgen van passend onderwijs zijn voor leerlingenvervoer en onderwijshuisvesting is nu nog niet in te schatten. Wij vragen het college de raad actief te informeren zodra hier meer duidelijkheid over is.

6.3. Onderwijshuisvesting

Aan het einde van de komende raadsperiode is de onderwijshuisvesting in Halderberge op orde. Dat betekent dat dan alle geplande scholen zijn gerealiseerd en functionerend als Brede School. Tevens wordt er naar gestreefd deze scholen door te ontwikkelen tot integrale kindcentra (IKC).

Op 1 januari 2015 worden schoolbesturen verantwoordelijk voor het buitenonderhoud en aanpassingen van schoolgebouwen voor het primair onderwijs. Dit is nu nog een taak van de gemeente. Wij dragen het college op samen met de schoolbesturen invulling te geven aan deze nieuwe taak.

7. FINANCIËN

7.1. De begroting en de jaarrekening

In de jaarlijkse programmabegroting komen de voorgenomen uitgaven en inkomsten tot uitdrukking. Het is de taak van het college om uit te voeren wat in de programmabegroting staat. De verantwoording vindt plaats bij het vaststellen van de jaarstukken. Wij dragen het college op de Planning en Control (P&C) cyclus te verbeteren en 'lean' te maken en het risicomanagement te versterken. Wij verwachten een sluitende meerjarenbegroting ter besluitvorming voorgelegd te krijgen.

7.2. Financiële Verordening artikel 212 Gemeentewet

Middels deze (verplichte) Verordening stelt de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financieel beleid, het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie vast. De Verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

Nog dit jaar wordt door het college een herziene Verordening aan de raad voorgelegd waarbij (naast beleidsmatige ontwikkelingen zoals de horizontale verantwoording) de nieuwe Wet houdbare overheidsfinanciën (Hof), een nieuw hoofdstuk Overheid en overheidsbedrijven in de Mededingingswet en aanpassing van de wet Financiering decentrale overheden (Fido) in verband met schatkistbankieren zijn opgenomen.

7.3. Financieel solide

Hoewel de economie lijkt aan te trekken rekenen wij ons niet rijk. De meerjarenbegroting moet sluitend worden. Om dat te bewerkstelligen moet in 2017 een bezuiniging van € 1,5 miljoen gerealiseerd worden. Het uitgangspunt is dat de uitgaven worden verlaagd en dat de lasten niet worden verhoogd. Gezocht wordt naar mogelijkheden om incidenteel te investeren om zo structureel te besparen.

Zolang de verhouding van het weerstandsvermogen de waarde van 1 nog niet heeft bereikt dient in de begroting jaarlijks een bedrag ter versterking van het weerstandsvermogen te worden opgenomen. Het college informeert de raad jaarlijks over de ontwikkelingen van de weerstandscapaciteit. Ook vindt jaarlijks een zogenoemde stresstest plaats.

Met het oog op de Kadernota die in juli wordt behandeld geven wij hier aan hoe wij deze bezuinigingen gaan bereiken:

1. Taakstellende verwerking van reeds besloten reductie van 4 fte's op het ambtelijk apparaat in 2017.
2. Taakstellende verwerking van 0,2% efficiencywinst per jaar op het personele budget. Deze doelstelling wordt ook voorgesteld op te leggen aan de verbonden partijen.
3. Verminderde bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB) als gevolg van uitbreiding deelnemende gemeenten: gedurende vier jaren elk jaar minder.
4. Exploitatie van accommodaties en vastgoed taakstellend in vier jaren te verbeteren.
5. Rentebesparing door verhoging van de algemene reserves.
6. De tarieven van de onroerende zaak belasting (OZB) worden voor de komende vier jaren bevroren, behoudens indexering.
7. Evenals bij de rioolheffing wordt de BTW in de afvalstoffenheffing inbegrepen, waarna volledige kostendekkendheid in 2018 wordt bereikt.
8. Het percentage van het dividend dat terugvloeit ter dekking van de kosten van inzameling en verwerking van afval, moet verhoogd worden van 78% naar 85%.

Nawoord

Dit Coalitieakkoord 2014-2018 is tot stand gekomen door de samenwerking van Lokaal Halderberge, CDA, WOS Halderberge en Progressief Halderberge. We danken de VVD en VDG voor hun inbreng. Ondanks onze ambitie om te komen tot een Raadsprogramma heeft het verschil van inzicht er toe geleid dat dit uiteindelijk een coalitieakkoord is geworden. Wij vertrouwen er niettemin op dat wij de komende vier jaar constructief samenwerken in het belang van de inwoners van Halderberge.